

TOOLS for SCHOOLS™

TÀI LIỆU CHO BÉ TUỔI ĐẾN TRƯỜNG

KIỂM TRA SÁU ÂM

Kiểm tra Sáu Âm là gì?

Kiểm tra Sáu Âm là một công cụ để sử dụng để đo trẻ nghe tốt đến mức nào với ốc tai điện tử và/ hoặc máy trợ thính. Kiểm tra Sáu Âm là một kiểm tra nhanh về nghe dựa trên hành vi sử dụng những âm thanh đơn giản để phát hiện ra những thay đổi trong chất lượng nghe của trẻ. Kiểm tra Sáu Âm được thực hiện nhanh vào mỗi đầu ngày học hoặc các giờ trị liệu hoặc bất cứ khi nào bạn nghi ngờ là trẻ không nghe như trẻ thường vẫn nghe được.

Các âm được dùng trong Kiểm tra Sáu Âm là “a”, “u”, “i”, “m”, “s”, “x”. Những âm này gần như đại diện cho toàn bộ dải tần số 250-4000 Hz và đại diện cho lời nói có tần số trầm, trung và cao. Bảng dưới đây mô tả cách những âm này đại diện cho những âm thanh cần nghe trong ngôn ngữ nói.

Nếu trẻ có thể nghe:	Thì trẻ phải có thể phát hiện ra các âm:
Trên 1000 Hz	“a”, “i” và “u”
Trên 2000 Hz	“s”
Trên 4000 Hz	“x”

Cách thực hiện Kiểm tra Sáu Âm

- Kiểm tra thiết bị của trẻ đang bật và ở chế độ thích hợp.
- Ngồi bên cạnh trẻ. Những trẻ nhỏ cần được ngồi trên ghế cao. Luôn ngồi ở phía trẻ nghe tốt hơn.
- Nếu dùng tấm che thì cần giữ tấm che cách miệng khoảng 4 inch để che kín miệng.
- Dùng giọng nói ở mức bình thường và nói từng âm để trẻ có thể phân biệt được chúng chỉ bằng cách nghe.
- Hãy đảm bảo rằng bạn không đưa ra bất cứ một dấu hiệu thị giác nào như nhướn mày, biểu cảm nét mặt và trẻ không đọc được hình miệng.
- Từng âm cần được phát ra có độ dài như nhau, không lên xuống giọng.
- Sau khi phát ra từng âm cần chờ trẻ phản ứng theo cách phù hợp lứa tuổi (Hãy xem phần Những vấn đề liên quan đến các lứa tuổi khác nhau ở bên dưới để có thêm thông tin).
- Phát âm mỗi âm ít nhất 3 lần theo thứ tự ngẫu nhiên. Các khoảng ngừng giữa các âm cần có độ dài khác nhau.
- Bất ngờ có những khoảng im lặng, không phát ra âm thanh nào, câu trả lời “không có gì” là một phản ứng phù hợp.
- Theo dõi phản ứng của trẻ để có thể so sánh sự thay đổi kết quả theo thời gian.

TOOLS for SCHOOLS™
Behavioral Listening Check™

AB giúp Việc dạy bé trở nên đơn giản

Tải Bảng theo dõi “Tools for Schools Behavioral Listening Check” để ghi nhận phản ứng của trẻ với Kiểm tra Sáu Âm.
Xem tại AdvancedBionics.com/TFS

AB giúp Việc dạy bé trở nên đơn giản

Tự làm các bài sàng lọc thính lực.
Xem tại trang web Huấn luyện Nghe Nói TheListeningRoom.com và tìm tài liệu “The Ling Six Sound Screen Assembly Instructions”

TOOLS for SCHOOLS™

TÀI LIỆU CHO BÉ TUỔI ĐẾN TRƯỜNG

Những vấn đề liên quan đến các lứa tuổi khác nhau

Kiểm tra Sáu Âm có thể được thực hiện cho các trẻ ở các độ tuổi khác nhau và có các mức độ phát triển kỹ năng nghe khác nhau. Trẻ sơ sinh và trẻ rất nhỏ có thể cho chúng ta những phản ứng để biết được chúng phát hiện và có thể là phân biệt âm thanh. Những trẻ lớn hơn sẽ cho thấy những phản ứng thể hiện chúng có thể nhận biết được âm thanh. Hãy luôn nhớ rằng một trẻ mới vừa sử dụng ốc tai điện tử sẽ bắt đầu bằng các nhiệm vụ phát hiện âm thanh sau đó tiến đến mức phân biệt rồi xác định khi thích hợp. Dưới đây là bảng mô tả những mức độ kỹ năng nghe mà bạn có thể kiểm tra khi sử dụng Kiểm tra Sáu Âm:

Mức độ của kỹ năng nghe	Mô tả
Phát hiện	Nhận ra âm thanh có xuất hiện hay không
Phân biệt	Phân biệt được hai hoặc nhiều hơn các âm thanh giống nhau hoặc khác nhau
Nhận diện	Lặp lại âm hoặc chỉ vào hình ảnh của âm nghe được

Sơ sinh (Nhiệm vụ phát hiện) Khi trẻ sơ sinh nghe một âm trong Sáu Âm được phát ra, trẻ có thể đáp ứng bằng dấu hiệu mang tính hành vi như mở to mắt, quay đầu, hoặc có sự thay đổi trong nhịp bú nếu dùng ti giả hoặc bình sữa. Hãy luôn nhớ rằng trẻ sơ sinh cần phải có hành vi phản ứng như vậy lặp đi lặp lại ổn định khi có âm thanh thì phản ứng đó mới có tính giá trị.

Trẻ rất nhỏ (Hài nhi) (Nhiệm vụ phát hiện) Bạn có thể giúp những trẻ nhỏ phản ứng ở cấp độ cao hơn như phân biệt hay nhận diện bằng cách sử dụng đồ chơi. Sẽ dễ tìm được các đồ chơi để đại diện cho các âm trong Sáu Âm Ling. Ví dụ, một chiếc máy bay biểu diễn cho âm “a” và con rắn thay thế cho âm “x”. Hướng dẫn cách luyện tập cho trẻ thực hiện các nhiệm vụ phân biệt hoặc nhận diện cũng được trình bày phía sau.

Trẻ rất nhỏ (Hài nhi) (Nhiệm vụ phát hiện) Trẻ Hài nhi có thể được dạy cách phản ứng mỗi khi trẻ nghe bằng cách thả một khối gỗ vào giỏ, chỉ vào tai trẻ, hoặc giơ tay lên. Những cách thức này được gọi là Chơi có điều kiện (Conditioned Play). Hướng dẫn cách luyện tập cho trẻ thực hiện nhiệm vụ phát hiện âm thanh dùng trong Chơi có điều kiện được trình bày phía sau.

Trẻ lớn hơn (Nhiệm vụ Nhận diện) Trẻ lớn hơn có thể phản ứng bằng cách chỉ vào thẻ hình tương ứng với từng âm thanh hoặc chỉ đơn giản là lặp lại những gì trẻ nghe được.

AB giúp Việc dạy bé trở nên đơn giản

Tài liệu “Tools for Schools Ling Six Sound Flash Cards” hoặc “Ling Six Sound Flyer”
Xem tại AdvancedBionics.com/TFS

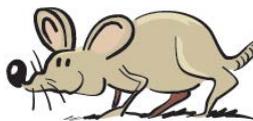
aaa

uuu

iii

sss

xxx

mmm

TOOLS for SCHOOLS™

TÀI LIỆU CHO BÉ TUỔI ĐẾN TRƯỜNG

Luyện tập cho trẻ thực hiện Kiểm tra Sáu Âm

Luyện tập kỹ năng Phát hiện

Chơi có điều kiện có thể được dùng để dạy cho trẻ kỹ năng thực hiện nhiệm vụ phát hiện. Để bắt đầu dạy trẻ cách Chơi có điều kiện, hãy làm theo cách sau đây:

- Ngồi bên cạnh trẻ. Trẻ nhỏ hơn có thể được đặt ngồi ở ghế cao. Luôn ngồi ở phía trẻ nghe tốt hơn.
- Cho phép trẻ đọc hình miệng và sử dụng dấu hiệu thị giác trong khi hoàn tất việc tập luyện.
- Giữ khối gỗ/ đồ chơi cạnh tai trẻ hoặc giúp trẻ chỉnh lại tư thế để nghe và phản ứng phù hợp với nhiệm vụ mà bạn đang tập luyện.
- Mỗi lần phát 1 âm trong Sáu Âm, giúp trẻ bỏ đồ chơi vào túi, giơ tay hoặc hoàn tất phản ứng chơi điều kiện như mong muốn mà bạn đang tập luyện cho trẻ.
- Thường sẽ hữu ích khi phát ra âm, ngừng và nhìn chờ đợi trẻ. Dùng nét mặt hào hứng, chỉ vào tai và nói “Nghe rồi!”
- Sau nhiều lần giúp trẻ phản ứng với cách thích hợp, hãy phát âm âm, nhìn chờ đợi và nhìn xem trẻ có tự thực hiện nhiệm vụ theo yêu cầu không.
- Tiếp tục cho phép trẻ đọc hình miệng và dấu hiệu thị giác trong suốt giai đoạn tập luyện này.
- Hãy nhớ tập luyện cho trẻ khi không có âm thanh là cần thiết và “không có gì” có thể là một phản ứng đúng. Bạn có thể làm mẫu cách thể hiện “không có gì” bằng cách lắc đầu và nói “Mẹ không nghe gì cả”.
- Dùng Bánh Sandwich Nghe (Auditory Sandwich) giúp chuyển tiếp trẻ sang các nhiệm vụ chỉ dùng sức nghe (Hướng dẫn bên dưới).
- Một khi trẻ đã có phản ứng ổn định bạn nên loại trừ tất cả các dấu hiệu hình miệng. Bạn đã hoàn thành Kiểm tra Sáu Âm!

Tập luyện bài tập nghe Phân biệt và Nhận diện

Để bắt đầu dạy trẻ cách thực hiện nhiệm vụ nghe phân biệt và nhận diện, hãy làm như sau:

- Thu thập những đồ chơi hoặc thẻ hình có thể tương trưng cho 6 âm.
- Ngồi bên cạnh trẻ. Trẻ nhỏ hơn có thể được đặt ngồi ở ghế cao. Luôn ngồi ở phía trẻ nghe tốt hơn.
- Cho phép trẻ đọc hình miệng và sử dụng dấu hiệu thị giác trong khi thực hiện việc tập luyện.
- Bắt đầu với 2 đồ vật như máy bay cho âm “a” và em bé cho âm “s”.
- Chỉ vào hoặc cầm đồ vật và nói âm thanh tương ứng. Cầm vật và nói âm thanh tương ứng. Cầm một vật khác và nói âm thanh tương ứng. Làm như vậy nhiều lần. Khi dạy từng âm, hãy dùng nhiều ngữ điệu giọng nói để nhấn mạnh âm thanh.
- Khi bạn cầm đồ vật, hãy khuyến khích trẻ phát âm tương ứng cùng bạn. Thường sẽ hữu ích nếu cầm vật về phía trước, nói âm, và đặt đồ vật vào phía trước cha mẹ người sẽ làm mẫu âm thanh, sau đó đặt trước đứa trẻ, ngừng và cho trẻ cơ hội nói âm.
- Thường nói âm mà không cầm hoặc chỉ vật và xem trẻ có tự chỉ hoặc nhặt vật hoặc thẻ hình tương ứng lên không.
- Tiếp tục cho trẻ đọc hình miệng và sử dụng dấu hiệu thị giác trong suốt giai đoạn tập luyện này.
- Đưa thêm các âm khác và những đồ chơi hoặc hình ảnh tương ứng ngay khi trẻ cảm thấy thoải mái với nhiệm vụ.
- Nếu trẻ chưa sẵn sàng cho bộ 6 âm thì hãy sử dụng ít âm hơn và tiếp tục tập luyện để trẻ hoàn thành nhiệm vụ. Tăng dần lên đến 6 âm.
- Nhớ luyện tập cho trẻ khi “không nghe âm thanh” và “không có âm thanh” là những phản ứng phù hợp. Bạn có thể làm mẫu cách thể hiện “không có gì” bằng việc lắc đầu và nói “Tôi không nghe âm thanh nào.”
- Dùng Bánh Sandwich Nghe (Auditory Sandwich) giúp chuyển tiếp trẻ sang các nhiệm vụ chỉ dùng sức nghe (Hướng dẫn bên dưới).
- Một khi trẻ đã có phản ứng ổn định bạn nên loại trừ tất cả các dấu hiệu hình miệng. Bạn đã hoàn thành Kiểm tra Sáu Âm.

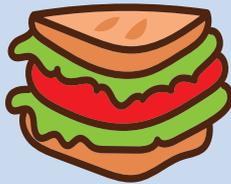
TOOLS for SCHOOLS™

TÀI LIỆU CHO BÉ TUỔI ĐẾN TRƯỜNG

Việc ngừng lại khi đang thực hiện Kiểm tra Sáu Âm và cho trẻ nói rằng chúng không nghe âm thanh nào cả là điều quan trọng. Tập luyện cho trẻ biết rằng “Không nghe” và “không có âm nào” là những phản ứng phù hợp là một phần quan trọng trong Kiểm tra Sáu Âm

Giúp trẻ chuyển tiếp sang nhiệm vụ chỉ dùng sức nghe bằng Bánh Sandwich nghe

Chỉ nghe

Nghe có hỗ trợ

Chỉ nghe

- Chỉ nghe (lát bánh trên cùng) – Giới thiệu 6 âm chỉ bằng cách nghe không có các thông tin hoặc dấu hiệu thị giác.
- Nghe có hỗ trợ (Lớp thịt và Rau) – Nếu trẻ không thể có phản ứng đúng, thì hãy đưa ra thông tin lại có các dấu hiệu thị giác hỗ trợ như đọc hình miệng, hoặc chỉ vào hình hoặc đồ chơi tương ứng.
- Chỉ nghe (Lát bánh dưới cùng) – Phát âm lại chỉ sử dụng thính giác – không có dấu hiệu hoặc thông tin thị giác.

Các thủ thuật

- Trẻ rất dễ nắm bắt các kiểu thực hiện nên cần phải thường xuyên thay đổi trình tự phát âm của bạn.
- Sử dụng tấm che hoặc phải chắc chắn là trẻ không nhìn thấy miệng của bạn.
- Hãy cẩn thận về việc đưa ra những dấu hiệu thị giác như nhướn mày hoặc những biểu cảm nét mặt khác.
- Hãy quan sát những trẻ trả lời “x” khi không có âm thanh nào. Một số trẻ không nghe các âm thanh nhẹ và đoán là “x”.
- Bạn có thể dùng Kiểm tra Sáu Âm để lượng giá lợi ích của thiết bị hỗ trợ như Roger™ hoặc hệ thống FM. Các thiết bị hỗ trợ sẽ có phạm vi hoạt động riêng nên cần phải chắc chắn thực hiện test ở khoảng cách thích hợp cho từng loại thiết bị đang sử dụng.
- Làm đa dạng khoảng cách phát ra âm thanh tới tai của trẻ cho những trẻ lớn hơn có thể nhận diện âm.
- Tập luyện cho trẻ biết “không có âm thanh” hay “không có gì” là một phản ứng phù hợp. Bạn có thể làm mẫu hành động “không có gì” bằng cách lắc đầu và nói “Ba không nghe gì hết”.

Những gì cần làm nếu Kiểm tra Sáu Âm cho biết có sự thay đổi về nghe ở trẻ

- Cần phải kiểm tra chắc chắn rằng bộ xử lý của ốc tai điện tử và/ hoặc máy trợ thính đã được cài đặt chương trình phù hợp.
- Tiến hành việc kiểm tra và chỉnh sửa thiết bị để xác định xem phần nào trong thiết bị của trẻ không hoạt động đúng.
- Hoàn tất bảng đánh giá về nghe để chắc chắn được chất lượng âm thanh từ thiết bị ốc tai và/ hoặc máy trợ thính của trẻ là rõ ràng.
- Liên lạc với cha mẹ của trẻ hoặc nhà thính học để thông báo về những thay đổi của trẻ khi nghe.

AB giúp Việc dạy bé trở nên đơn giản

Tải tài liệu “Cochlear Implant Referral Form” để ghi nhận những thay đổi sức nghe của trẻ và đưa cho Nhà Thính Học.
Xem tại AdvancedBionics.com/TFS

AB giúp Việc dạy bé trở nên đơn giản

Tải tài liệu Hướng dẫn khắc phục sự cố “Equipment Troubleshooting Guides”
Xem tại AdvancedBionics.com/TFS